The Greek Review of Social Research

Vol 11 (1972)

11-12

La recherche sociale appliquee et la productivite en Grece, 1961-1971

Elie Dimitras

doi: [10.12681/grsr.277](https://doi.org/10.12681/grsr.277)

Copyright © 1972, Elie Dimitras

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

Dimitras, E. (1972). La recherche sociale appliquee et la productivite en Grece, 1961-1971. *The Greek Review of Social Research*, 11, 46-47. <https://doi.org/10.12681/grsr.277>

διεθνείς
κοινωνιολογικοί
συναντήσεις

réunions
sociologiques
internationales

international
sociological
meetings

Seminaire
sur la Recherche Sociale
appliquée à l'accroissement
de la Productivité dans les
Pays en voie de Develop-
pement

Centre de Productivité de
la Turquie, Ankara,
9-13 novembre 1971

LA RECHERCHE SOCIALE APPLIQUÉE ET LA PRODUCTIVITÉ EN GRÈCE, 1961-1971

par ELIE DIMITRAS

Cet exposé a été présenté au séminaire sur la Recherche en Sciences Sociales Appliquées dans les Pays en voie de Développement organisé du 9 au 13 nov. 1971 à Ankara par le MPM (Centre de Productivité de la Turquie). Les autres conférenciers ont été: Prof. Daniëls (Mise en oeuvre de la Recherche en Sciences Sociales Appliquées en Europe et dans les Pays en voie de développement), P. Ledig (L'expérience du RKW dans la recherche appliquée et syndicale), Z. Romàn (Evaluation et Mesure de la Productivité en Hongrie) et L. Six (L'Evaluation et le transfert des Résultats de la Recherche en Sciences Sociales Appliquées et la suite donnée dans les petites et moyennes entreprises).

I. Les sciences sociales modernes et les recherches sociales étaient presque inexistantes en Grèce avant 1961.

A l'initiative de l'UNESCO, le Centre des Sciences Sociales est créé en 1959 et organisé comme institution indépendante de droit public (3 postes de personnel et 20.000 \$ de budget seulement).

C'est en 1968 que ce Centre, intitulé désormais Centre National de Recherches Sociales (EKKE), change de statuts pour créer 57 postes de personnel titulaire et en plus la possibilité d'employer des collaborateurs contractuels sans limite.

L'enseignement de la sociologie et des autres sciences sociales modernes est encore très limité (quelques chaires dans les Universités et Grandes Ecoles).

Cependant nombre de Grecs ont étudié les sciences sociales modernes à l'étranger et y ont appris les méthodes de recherches sociales.

Actuellement ont procédé à la réforme des programmes universitaires. Il est à espérer à la création de départements de sciences sociales modernes dans certaines facultés ou grandes écoles.

II. La recherche sociale et son application sont développées surtout durant la deuxième moitié de la décennie 1961-1971. 1. Dans le fascicule de EKKE concernant *Activités 1970/1971* le programme de 1972 on peut lire la liste de recherches fondamentales et appliquées en cours, achevées ou projetées par notre Centre. Ces recherches contribuent, soit directement soit indirectement, à la planification du développement et donc à l'accroissement de la productivité en Grèce.

A noter que le budget de EKKE monte à 200.000 \$ en 1971, en 330.000 \$ en 1972, contre 20.000 \$ en 1961.

2. Le Centre Hellénique de Productivité (ELKEPA) met l'accent sur la forma-

tion de dirigeants et des cadres moyens ou subalternes, l'emploi des méthodes plus productives au management, l'exécution plus efficace des tâches à tous les postes de travail. La méthode et le contenu de la formation tient compte des résultats des recherches sociales modernes, en particulier de recherches sur les relations humaines dans l'entreprise, les relations producteur-clients, etc. L'activité de ELKEPA est bien connue aux participants, mais il ne serait pas superflu d'en donner des détails.

3. L'Association des Industriels Grecs (ΣΕΒ) a obtenu la coopération du Centre EKKE pour de recherches en commun sur l'émigration et le retour des émigrants. Une de ces recherches a été présentée en 1965 au Séminaire International de l'OCDE sur les émigrants retournés (Athènes-Lagonisi 1965).

4. Les agences de publicité et les bureaux d'études privés sont centrés sur le marketing ou les projets d'investissements privés et elles font de recherches sociales qu'ils appliquent pour le compte de leurs clients.

5. En plus, le Centre de Planification et de Recherches Economiques KEPE (Institution de droit public) coopère avec EKKE et des sociologues indépendants pour établir le plan prospectif 1971-1985/2000 de la Grèce et pour le plan quinquennal 1973-1977.

6. Enfin, il faut mentionner l'Institut Technologique d'Athènes, émanant de la firme privée Doxiadis et l'Institut de Recherches Psychosociales ANTHROPOS, qui font de recherches fondamentales et appliquées contribuant à l'accroissement de la productivité.

7. Dans le domaine de l'agriculture, nombre d'agronomes du service de la vulgarisation ont été formés à l'étranger (USA en principe). Ils emploient les résultats des recherches sociales en les adaptant à la situation de la campagne grecque.

III. Certainement la recherche sociale est actuellement assez développée en Grèce; mais il reste encore beaucoup à faire pour assurer son application. Aussi, les centres ELKEPA, EKKE et KEPE commencent à mieux coordonner leurs activités afin de mieux développer la recherche sociale appliquée à l'accroissement de la productivité en Grèce.

NOTE: Un résumé de l'exposé de m. E. Dimitras et de la discussion qui l'a suivi est reproduit dans ces pages en langue turque. Il s'agit d'un extrait de la revue du MPM «VERIMLILIK DERGISI» — 1 Ocak 1972, Ankara.

ως επαγγέλματος, καταστάς βραδύτερον και πρόεδρος του οδοντιατρικού συλλόγου μεγάλης επαρχιακής πόλεως, απόφοιτος κάποιας τάξεως ελληνικού σχολείου και παλαιός κουνεός, ο οποίος είχε μαθητήν δημοτικού μουθεράπεινε το δόντι, παρήγγειλε δε εις την βοηθόν του να του δώσει το μπονκαλάκι με τον «τουφοκο». «Τουφοκος» εις την περίπτωσιν ήτο ή ευγενής. Ένθυμώμαι την λέξιν διότι με είχε εντυπωσιάσει ή ορολογία και διότι ένθυμώμαι την ιδιότυπον γεύσιν του γαρφαλελαίου. β) «Νά δίδη ιατρικήν γνώμην επί ιατροδικαστικών ζητημάτων». Και γ) «να συσκέπτεται εν συλλόγω περί έμβριθών ιατρικών ζητημάτων των οποίων ήθελε κρίνει εθλογον να ζητήση την γνώμην του η περί των έσωτερικών γραμμάτων». «Όταν είχαν την τιμήν να προεδρεύσω διά πρώτην φοράν τών 'Ανωτάτων 'Υγειονομικών Συμβουλίων, διαδόχον του 'Ιατροσυνεδρίου, εδήλωσα ότι ή τιμή είναι μεγάλη, διότι προάσταται του αρχαιότερου συλλογικού συμβουλευτικού όργάνου της Κυβερνήσεως εις την χώραν. Έάν ένθυμώμαι καλώς ό κ. Λοφός ήτο παρών εις την συνεδρίασιν. Ας μου συγχωρηθή εάν έχω άρχεισι να λησμονώ.

4. 'Ο σεβαστός μου κ. ακαδημαϊκός υποστηρίζει, ότι ή 'Ελλάς είναι υπερέφηνη, διότι «με διάταγμα της Κυβερνήσεως του βασιλέως 'Οθωνος» (την οποίαν «Κυβέρνησιν άπετέλει ούσιαστικώς το Συμβούλιον της Αντιβασιλείας», κατά φράσιν του Ν. Αραγούνη, και της όποιας μέλη ήσαν τρεις βαναοί, με δύο ακόμη βαναούς ως πάρεδρα μέλη), πρώτη μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών ίδρυσεν το 'Ιατροσυνέδριον. Θά μου επιτρέψη να τον βάλλω εις πειρασμόν. Την ίδρυσιν 'Ιατροσυνεδρίου είχε προτείνει ένα εθόν και πολυπλήθυνον πνεύμα—όπως είναι και ό κ. ακαδημαϊκός—και κοσμοπολιτικών ταυτοχρόνως—όπως ό κ. Λοφός—ό μέγας γερμανός φιλόσοφος Gottfried Wilhelm von Leibniz, έν έτει σωτηρίου 1680, διά μνημόνιον, το όποιον είχε υποβάλει εις τον αυτοκράτορα. 'Ο πειρασμός είναι ή άμφισβήτησις της ένισότησεως του ιατροσυνεδρίου και της διά πρώτην φοράν ίδρύσεως ιατροσυνεδρίου από τους βαναούς έν 'Ελλάδι. Έχω σημειάσει την έντύπωσιν, ότι εις τα γερμανικά κράτη είχαν ιδρυθή πρό του 1834 'Ιατροσυνέδρια.

Θά με διαγκώνουν ιδιαίτερος εάν ήλγχε το σημείον τούτο ως παλαιός καθηγητής γερμανικού πανεπιστημίου.

Διά το κείμενον του Leibniz εις: G.W. Leibniz, «Sämtliche Schriften», Dritter Band, 1680-1683, Leipzig, K. F. Koehler Verlag, 1938, σελίς 405. Δέ έγγυετέραν παραπομπήν, το έργον των Howard E. Freeman, κλπ., «Handbook of Medical Sociology», το όποιον αναφέρει εις την σελίδα 167 της μελέτης.

Με μεγάλην τιμήν
δικός σου

Λουκάς Π. Πάτρας

περί το ιστορικόν του ΕΚΚΕ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΑΝΩΤ. ΣΧΟΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΙΝ ΤΟΥ ΕΚΚΕ

'Ελάβομεν την καλύτεράν επιστολήν του κ. Κώστα Παπαπάνου, τέως Διευθυντού 'Ανωτάτης 'Εκπαιδεύσεως του 'Υπουργείου Παιδείας. 'Ο αξιότιμος επιστολογράφος, από της ως άνω θέσεώς του είχε πολύ συμβάλει εις την ίδρυσιν του Κέντρου Κοινωνικών 'Επιστημών(νυνΕΚΚΕ), υπό του 'Υπουργείου Παιδείας. Δικαιούται, λοιπόν, Ικανοποίησεως το αίτημα του κ. Κ. Παπαπάνου να δημοσιεύσωμεν την ιστορίαν του ΕΚΚΕ. Τούτο πράττομεν, αναδημοσιεύοντας πρός το παρόν έν σύντομον Ιστορικόν, το όποιον είχε περιληφθή εις το περιορισμένης κυκλοφορίας πρόγραμμα δραστηριότητος του ΕΚΚΕ του παρελθόντος έτους 1971.

Ως πρός την παρατήρησιν του κ. Κ. Παπαπάνου ότι μία κάποια αντίθεσις... υπάρχει μεταξύ των όσων γράφω εις το πρώτον τεύχος του περιοδικού και εις τον πρόλογον του βιβλίου μου σχετικώς με την ίδρυσιν του ΕΚΚΕ, έχω να παρατηρήσω τά εξής: Τό Κέντρον Ιδρύθη υπό του 'Υπουργείου Παιδείας με συμπαραστάσιν της ΟΥΝΕΣΚΟ. 'Αλλά, έν εκ των μελών της 'Επιτροπής, την οποίαν μνημονεύει ό κ. Κ. Παπαπάνου, ό τότε Πρότασις της ΠΑΣΠΕ και τώρα 'Ακαδημαϊκός κ. Μ. Στασινόπουλος, έμερίμνησε διά την κατόν ένγκρισιν της Σχολής εγκατάστασιν εις Γραφείον της ΠΑΣΠΕ του άποσταλέντος κατά τό 1967 υπό της ΟΥΝΕΣΚΟ γάλλου έμπεριγνώμονος, Καθηγητού της Κοινωνιολογίας κ. Henri Mendras και της γραμματέως-μεταφραστριάς, την όποιαν διέθεσεν εις αυτόν ή 'Υπηρεσία Τεχνικής Βοηθείας του τότε 'Υπουργείου Συντονισμού. 'Ο κ. Μ. Στασινόπουλος παρεχώρησεν επίσης εις τον κ. Η. Mendras όρας διδασκαλίας της Κοινωνιολογίας εις την ΠΑΣΠΕ και ένεκρινε την διεξαγωγήν υπό τούτου έρενης κοινής γνώμης μεταξύ των φοιτητών της ως άνω Σχολής.

Έκ του γραφείου τούτου, μετατραπέντος εις άυτον κοινωνιολογικόν σπουδαστήριον, ό κ. Η. Mendras όργάνωσε μαθήματα και εις άλλα 'Ανώτατα 'Εκπαιδευτικά 'Ιδρύματα, επίσης δε σεμινάρια και έρευνας με συνεργασίαν έθελοντών φοιτητών και νέων επιστημόνων ένδιαφερομένων διά τάς κοινωνιολογικάς επιστήμας και έρευνας και έχοντων ως έπικεντρον την ΠΑΣΠΕ. 'Υπ' αυτήν την έννοιαν έγραψα εις το βιβλίον μου ότι ή συμβολή της ΠΑΣΠΕ εις την ίδρυσιν του ΕΚΚΕ ύπάρχει «έμμεσος αλλά ούσιαστική», δηλαδή άνεπιστημος αλλά άπορατιστική. Πράγματι, πρώτοι συνεργάται του ΕΚΚΕ ύπήρξαν νέοι επιστήμονες, ως και φοιτηται και φοιτήτριαι, τους όποιους είχε συγκεντρώσει εις τό Γραφείον της ΠΑΣΠΕ ό προαναφερθείς γάλλος κοινωνιολόγος, ό όποιος ανεχώρησεν εξ 'Ελλάδος τό φθινόπωρον του 1958.

ΗΛΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΑΣ